

Carl Bildt: Utrikesdeklarationen 2008

Talare
Carl Bildt
Utrikesminister

Datum
13 februari 2008

Plats
Stockholm

1

Herr talman,

5 Det år som har gått sedan regeringen presenterade sin första utrikesdeklaration har i allt väsentligt varit ett bra år för Sverige och för Europa.

I vårt eget land har ett minskat utanförskap och ny tillväxt gett bättre
10 möjligheter för allt fler. Vi ses i omvärlden ofta som ett föredöme i dessa
avseenden.

Vi har förnyat och förstärkt samarbetet i Norden och i Östersjöregionen.

I Europeiska unionen har vi nått enighet om ett reformfördrag som ger oss
15 gemensamt bättre möjligheter i framtiden. Vi har globalt tagit en tydlig ledning
i arbetet att möta klimatutmaningen. Vi river gamla gränser och öppnar nya
möjligheter.

Världsekonomin utvecklades i allt väsentligt gynnsamt. Cirka en tredjedel av
20 mänskligheten lever i områden där den ekonomiska tillväxten låg kring 10 %.
Världshandeln expanderade nästan lika mycket.

Förutsättningarna för att nå det viktiga målet om att halvera fattigdomen i
världen till 2015 är därmed betydligt bättre.

25

När vi nu gått in i 2008 finns det anledning att betona den nya osäkerhet som
har uppstått på viktiga områden. En avmattning av den ekonomiska tillväxten
är sannolik.

30 Ökad efterfrågan på jordbruksvaror skapar nya möjligheter för fattiga på

landsbygden. Samtidigt riskerar snabbt stigande livsmedelspriser att skapa ny instabilitet inte minst i sköra samhällen.

35 Vi vet ännu inte om världshandelsförhandlingarna kommer att krönas med framgång, eller om en ny protektionism kommer att bryta fram.

Europa måste upp till bevis när det gäller att leva upp till sina ambitioner i klimat- och energipolitiken. Detta kommer att ställa våra samhällen inför stora
40 krav.

Den inledda fredsprocessen i Mellersta Östern kommer om den misslyckas att leda till en starkt försämrad utveckling i hela regionen. Men om den lyckas ökar möjligheterna till fred och utveckling i Mellersta Östern markant.

45 Den globala terrorismen och riskerna för spridning av massförstörelsevapen kommer att fortsätta att utgöra hot mot stabiliteten i världen.

Herr talman,

50 Sveriges utrikespolitik ska medverka till frihet, fred och försoning såväl i vår egen som i andra delar av världen. Den förs med tydlig utgångspunkt i de värderingar som bär upp vårt samhälle och i våra intressen. Arbetet med att främja demokrati, mänskliga rättigheter och hållbar utveckling genomsyrar den
55 svenska utrikespolitiken.

När jag för ett år sedan stod i denna talarstol sammanfattade jag våra utrikespolitiska uppgifter i tio punkter. Eftersom den politik jag då redogjorde för var en politik med ett perspektiv väsentligt längre ett år är det naturligt att
60 nu utgå ifrån dessa.

För det första:

*Sverige skall vara pådrivande när det gäller utvecklingen av den Europeiska
65 unionen som global aktör inte minst när det gäller freds- och säkerhetspolitiken. Vi vill verka för att Europeiska Unionen genom en bred och effektiv utrikespolitik är väl rustat för att möta de globala utmaningarna som Europa och världen står inför. På denna grund vill vi också stärka det transatlantiska samarbetet.*

Europeiska unionen intar en särställning i svensk utrikes- och säkerhetspolitik.

75 Lissabonfördraget innebär att betydligt bättre förutsättningar skapas för att Europeiska unionen skall kunna fungera som en allt starkare global aktör också när det gäller freds- och säkerhetspolitiken.

80 Att detta fördrag har ett brett stöd i Sveriges riksdag är självfallet en styrka. Det är vår gemensamma förhoppning att det skall kunna ratificeras av unionens samtliga medlemsländer så att det kan träda i kraft vid det kommande årsskiftet.

Sverige kommer att spela en aktiv roll när det gäller att skapa de nya instrument som fördraget nu bereder vägen för.

85 Vi har tagit initiativ till en bred diskussion om vidareutvecklingen av den gemensamma europeiska säkerhetsstrategin. Viktigt blir också att under 2009 säkerställa att bl a den europeiska utrikestjänsten utvecklas till ett verksamt instrument för att främja våra gemensamma intressen.

90 Ett säkrare och fredligare Europa innebär förbättrade förutsättningar för fred och säkerhet också för Sverige. Sambandet mellan vår säkerhetspolitik och vår Europapolitik är lika tydligt som det är viktigt.

95 Utvecklingen av vår säkerhetspolitik måste även fortsatt ske i brett nationellt samförstånd. Sverige är militärt alliansfritt.

Det råder bred enighet om att vårt lands framtida säkerhet bygger på gemenskap och samverkan med andra länder. Det råder också bred enighet om att Sverige inte kommer att förhålla sig passivt om en katastrof eller ett angrepp skulle drabba ett annat medlemsland i Europeiska unionen eller ett annat nordiskt land. I detta ligger också en förväntan om att dessa länder agerar på samma sätt om Sverige drabbas.

105 Europeiska unionens nya fördrag innebär att medlemsländerna tar ett solidariskt ansvar för Europas säkerhet. Successivt förstärks den Europeiska unionens förmåga till freds- och säkerhetsinsatser i olika delar av världen. Vårt land bidrar utifrån sina förutsättningar till Europeiska unionens solidariska säkerhet och kommer att fortsätta att spela en pådrivande roll i utvecklingen av den gemensamma europeiska säkerhets- och försvarspolitik.

Detta halvår är Sverige ledarnation för Nordic Battle Group som är en av de två snabbinsatsstyrkor som står till EU:s förfogande.

115 Planering pågår för att vi också skall kunna bidra med en motsvarande snabbinsatsstyrka inom Europeiska unionen under 2011. Vi prövar också - i nära samverkan med Finland - möjligheten att delta i Natos motsvarande snabbinsatsstyrka. Detta skulle innebära en ytterligare fördjupning av ett redan omfattande samarbete med Nato.

120 Den internationella utvecklingen visar att efterfrågan inom ramen för såväl Förenta nationerna som Europeiska unionen och Nato på olika slags fredsinsatser ökar. Det förblir regeringens ambition att Sveriges förmåga till internationella fredsinsatser skall fördubblas. Från 2006 till 2009 ökar anslaget för fredsfrämjande insatser från 1,5 miljarder kronor till närmare 3 miljarder
125 kronor.

Regeringen kommer inom kort att presentera en nationell strategi för Sveriges engagemang i freds- och säkerhetsfrämjande verksamhet. Målet är att knyta utrikes- bistånds- och försvarspolitiken närmare varandra för att dessa ska
130 samverka bättre.

Herr talman,

För att kunna bli en allt viktigare global aktör måste Europeiska unionen stärka
135 sina relationer med världen i övrigt.

Det är också mot denna bakgrund som vi fäster stor vikt vid relationerna med USA. Den politiska dialogen mellan våra bägge länder är tät också i frågor där perspektiven kan vara olika. De ekonomiska och mänskliga banden är starka.
140 Vår nya ambassad i Washington - House of Sweden - har snabbt blivit en viktig tillgång i lanseringen av Sverige.

Vi fäster stor vikt vid relationerna med Indien och Kina. Utvecklingen av ASEAN skapar nya samarbetsmöjligheter. Toppmötet i december 2007 mellan
145 Europeiska Unionen och Afrikanska unionen visade nya perspektiv. Vårens toppmöte med Latinamerika blir ett viktigt steg i utvecklingen av våra relationer.

150 För det andra:

Sverige ska fortsätta att vara en tydlig röst för en union öppen för de europeiska länder som vill och kan uppfylla de krav som ett medlemskap ställer. Ytterst handlar det om fred och frihet i vår del av världen i vår tid.

155

Den successiva utvidgningen av den Europeiska unionen är en unikt framgångsrik process. Utvidgningen har på ett mycket påtagligt sätt förbättrat förutsättningarna för fred och välbefinnande i vår del av världen, och skapat en modell för fredligt samarbete och integration som inspirerar världen i övrigt.

160

Att hålla utvidgningen levande och därmed dörren till Europa öppen för de länder i vår omnejd som aspirerar på medlemskap är en av unionens främsta strategiska skyldigheter.

165

Sverige motsätter sig nya barriärer på vår kontinent. Vi gör det av övertygelse och med stöd av Romfördragets bestämmelser om att samarbetet står öppet för alla demokratier i Europa som vill och kan uppfylla de krav som samarbetet ställer.

170

Medlemskapsperspektivet för alla är grunden för unionens starka mjuka makt för fred, frihet och försoning.

175

Regeringen arbetar aktivt i denna anda för att utvidgningsförhandlingarna med Turkiet och Kroatien ska fortsätta i den takt som ländernas förberedelser medger och ger sitt fulla stöd åt övriga länder på Västra Balkan i deras strävan att närma sig Unionen.

180

Det är vår förhoppning att det nu i Kroatien skall vara möjligt att accelerera reformprocessen på ett sådant sätt att det blir realistiskt att avsluta medlemskapsförhandlingarna under Sveriges ordförandeskap i unionen.

På samma sätt ger vi vårt stöd för en accelererad reformprocess i Turkiet.

185

Att ett turkiskt medlemskap i den Europeiska unionen skulle ha stor betydelse inte bara för vår gemensamma vitalitet utan också för vår unions globala vikt och trovärdighet är en uppfattning med bredast tänkbara förankring i Sveriges

Riksdag.

190 Detta år måste bli det år då frågan om att övervinna Cyperns splittring på allvar
sätts upp på dagordningen. Den fortsatta och successivt fördjupade delningen
av Cypern riskerar inte bara att allvarligt skada möjligheterna till samarbete och
stabilitet i östra Medelhavet, utan också samarbetet mellan Europeiska unionen
och Nato.

195

Vi kommer i samverkan med andra länder att stödja främst FN:s viktiga arbete
med denna fråga.

Sverige fortsätter att vara drivande i arbetet med att stärka den europeiska
200 grannskapspolitiken. Den ger en möjlighet för länder från Marocko i väst till
Azerbajdzjan i öst att komma närmare vår union.

För de länder som aspirerar på ett medlemskap i unionen i framtiden är det
viktigt att grannskapspolitiken inte är en ersättning utan ett komplement till
205 medlemskapsperspektivet.

Det gäller inte minst för Ukraina. Vi välkomnar landets fortsatta demokratiska
väg och strävar efter ett breddat och fördjupat samarbete mellan Sverige och
Ukraina. Medlemskapet i WTO bereder vägen för förhandlingarna om ett
210 fördjupat frihandelssamarbete.

Vi strävar efter närmare förbindelser på samhällslivets alla områden också med
Ryssland. Det är vår förhoppning att återstående hinder för landets
medlemskap i WTO skall kunna övervinnas.

215

Det ligger entydigt i vårt intresse att Ryssland utvecklas till en modern,
framgångsrik och demokratisk stat. De senaste årens utveckling i mer auktoritär
riktning pekar dock dessvärre åt ett annat håll. Vi känner oro för en fortsatt
utveckling i denna riktning.

220

I Europeiska unionen diskuteras nu förutsättningarna för att – efter
presidentskiftet i Moskva – inleda förhandlingar om ett bredare samarbetsavtal.
Ett sådant måste bygga på respekt för grundläggande regler och villkor för
samarbetet mellan Europas länder.

225

Också förbindelserna med länderna i södra Kaukasus bör stärkas. Vi har nyligen lagt fram förslag om en förstärkt roll för Europeiska unionen för att stödja en demokratisk och stabil utveckling i Georgien. Efter krisen i slutet av våren, men
230 också det nyligen genomförda presidentvalet, är det av stor vikt att det kommande parlamentsvalet genomförs i enlighet med europeiska normer och krav.

För det tredje:

235

Sverige skall vara pådrivande när det gäller miljöarbetet på internationell nivå. Vi arbetar för att stärka den Europeiska unionens politik inför förhandlingarna om en global klimatpolitik efter 2012.

240

Förändringarna av vårt klimat utgör vår tids kanske största utmaning. Europeiska unionens toppmöte i mars förra året innebar att klimatfrågorna sattes i centrum. Sverige spelade en pådrivande roll för detta beslut.

245

Gemensamt åtog vi oss att minska utsläppen av växthusgaser med 20 procent till år 2020, men förklarade att vi i en bindande internationell överenskommelse var beredda att minska med 30 procent.

250

Europas globala ledarroll i klimatpolitiken är viktig. Gemensamt strävar vi efter en global post-Kyoto överenskommelse. Vid höstens klimatomöte i Poznan i Polen hoppas vi att en god grund kan läggas för en uppgörelse i Köpenhamn i slutet av 2009. Som ordförande i den Europeiska unionen under denna period har Sverige ett särskilt ansvar.

255

Ensam kan dock inte Europa klara problemen.

Tillsammans med USA arbetar vi med nya initiativ för ny teknologi. Vi hoppas på en mer framåtsyftande amerikansk inställning också när det gäller globala utsläpps begränsningar.

260

Vi har ingått ett brett avtal med Brasilien om alternativa bränslen. Vi fördjupar dialogen med de växande asiatiska ekonomierna, bl a Indien och Kina, om hur en global klimatstrategi kan utformas. Frågan kommer att vara central vid statsministerns kommande besök i Kina och Japan.

Kopplingen mellan handel, utveckling, miljö och klimat är uppenbar. Regeringen har därför beslutat att etablera en internationell kommission under ordförandeskap av biståndsminister Gunilla Carlsson om klimatförändring och utveckling.

270

Kommissionens huvuduppgifter är att ge förslag på hur det globala biståndet kan klimatsäkras. Fattiga länder drabbas särskilt hårt av klimatförändringar och har samtidigt minst resurser att hantera effekterna av dessa.

275 Regeringen är också initiativtagare till att använda handelspolitiken för att bidra till att motverka klimatförändringar. Sverige driver på arbetet för friare handel med klimativänliga varor, tjänster och teknologi. Sverige har en stark ställning när det gäller miljöteknik som ger möjligheter också till nya jobb.

280 Ett förstärkt fokus på miljö och klimat genomsyrar det internationella utvecklings- och handelssamarbetet.

För det fjärde:

285

Sverige ska vara en kraft för att förstärka och förbättra arbetet inom Förenta Nationerna., liksom för att förstärka det samlade internationella samfundets möjligheter till freds- och statsbyggande insatser i olika delar av världen. Afghanistan, Sudan och Somalia visar på bredden av de utmaningar som måste
290 *mötas.*

Arbetet inom Förenta Nationerna är av central betydelse för Sverige. Det är bara genom en effektiv multilateralism som många av vår tids största problem kan lösas.

295

FN:s generalförsamling kommer i höst att diskutera vad som ytterligare krävs för att till år 2015 nå FN:s s k millenniemål. Trots att det finns goda förutsättningar att nå målet att till 2015 halvera fattigdomen i världen kommer ytterligare insatser att behövas för att stimulera utvecklingen i de allra fattigaste
300 länderna.

Fortfarande dör ett barn var femte sekund av undernäring runt om i världen. Landsbygds- och jordbruksutveckling är en förutsättning för en bättre

305 fungerande livsmedelsförsörjning. I det perspektivet innebär bättre lönsamhet i jordbruket en väg ut ur fattigdomen för många som är beroende av jordbruket för sin försörjning. I städerna kan stigande matpriser däremot leda till ökade svårigheter för de fattiga.

310 Herr talman,

Svenska soldater är i dessa dagar på väg till Tchad för att delta i Förenta nationernas och Europeiska unionens gemensamma ansträngningar att skydda människor och skapa bättre förutsättningar för fred i hela denna region.

315

Insatsen är kanske den mest komplicerade och krävande som Europeiska unionen har engagerats i. Den skall också ses i perspektivet av nödvändigheten att förhindra konfliktspridning och mildra lidandet i hela det väldiga område som också omfattar Sudan och inte minst Darfur.

320

Den är ett uttryck för vår övertygelse att Sverige och Europa inte kan stå överksamman inför kriser där samhällen raseras, människors fri- och rättigheter kränks och oskyldiga människor lemlästas och dödas.

325 Att bygga fred kräver ofta betydande tid. Europeiska unionens tidsbegränsade insats i Tchad och Centralafrikanska Republiken måste följas av en mer omfattande insats av Förenta nationerna.

330 Att världsorganisationen samtidigt i Sudan genomför sin största fredsoperation någonsin vittnar om vidden av utmaningarna i detta område.

Sverige bidrar med omfattande humanitärt stöd till främst Darfur. Vi stöder också aktivt Förenta nationernas och Afrikanska unionens fredsansträngningar genom bl a Jan Eliasson.

335

Sverige deltar också i den internationella kontaktgruppen för Somalia och vi kommer att ytterligare stärka vårt engagemang i landet så fort situationen där tillåter.

340 Sverige stödjer en lösning av gränskonflikten mellan Etiopien och Eritrea på folkrättens grund i enlighet med den skiljedom som parterna har åtagit sig att genomföra.

345 Den Afrikaskrivelse som inom kort presenteras för riksdagen ger en bred och
mångfacetterad bild av Afrika. I takt med att utvecklingen i många afrikanska
länder nu går åt rätt håll förstärks våra relationer och blir mer jämbördiga.
Näringslivet spelar en allt viktigare roll för vårt samarbete med Afrikas länder.

350 Men bilden är splittrad.

Samtidigt som de afrikanska ekonomierna växer med 6 procent och demokrati
och respekten för de mänskliga rättigheterna utvecklas positivt i ett flertal länder
och antalet väpnade konflikter är lägre än på mycket länge visar den tragiska och
355 oroande utvecklingen i Kenya på hur sköra framstegen ofta är. Situationen i det
hårt drabbade östra Kongo är både en humanitär tragedi och en fortsatt källa till
regional instabilitet.

Utvecklingen i Afghanistan under det senaste året inger oro.
360 Opiumproduktionen har ökat till nivåer världen sannolikt inte sett på mer än
ett århundrade. Säkerhetssituationen i främst landets östra och södra delar har
förvärrats. Den politiska utvecklingen har blivit mer osäker.

Sverige eftersträvar en starkare samordnande roll för FN i de samlade
365 fredsinsatserna i Afghanistan. De politiska och ekonomiska insatserna måste
förstärkas, men detta kräver att säkerheten i landet kan tryggas genom en bättre
kombination av inhemska och internationella insatser.

Sveriges engagemang i Afghanistan är långsiktigt och vi öppnar under året en
370 ambassad i Kabul.

Regeringen avser att återkomma till riksdagen om inriktningen av våra fortsatta
insatser i Afghanistan och hur säkerheten och effektiviteten i vår insats kan öka.
Vi samarbetar nära om den framtida inriktningen med övriga nordiska länder.

375 Vi kommer fortsatt att verka för att FN:s resolution 1325 om kvinnor i väpnade
konflikter och i arbetet för ökad fred och säkerhet, genomförs i praktiken.

Terrorismen har ställt det kollektiva säkerhetssamarbetet inför nya utmaningar.
380 Det behövs ett mellanstatligt samarbete som även kan hantera hot från icke-
statliga aktörer. Regeringen har gett sin samlade syn på terrorism och dess olika

dimensioner i en skrivelse som nu ligger på riksdagens bord.

385 Regeringen fortsätter att driva krav på förbättring och utveckling av de internationella sanktionsinstrumenten. I syfte att garantera rättssäkerheten och respekten för folkrätten och de mänskliga rättigheterna arbetar Sverige tillsammans med likasinnade för att förbättra prövningsmekanismerna inom ramen för FN:s säkerhetsråd.

390

I olika fora – främst med förankring i Förenta nationerna – kommer regeringen att fortsätta arbetet för rustningskontroll och nedrustning. I Europa fäster vi vikt vid ett förnyat CFE-avtal. Provstoppsavtalet bör ratificeras av alla. Nya initiativ kan behöva tas när det gäller att förhindra fortsatt spridning av känsliga teknologier på bl a det nukleära området.

395

För det femte:

400 *Sverige vill stärka arbetet för demokrati och mänskliga rättigheterna i alla länder. Stödet till uppbyggandet av demokratiska strukturer i utvecklingsländerna förstärks. Vi förblir engagerade för demokrati och frihet i östra Europa.*

405 Ett viktigt mål för utrikespolitiken är att kretsen av demokratier utvidgas. Arbetet för frihet och rätt är ett arbete också i Europa och i vårt eget närområde.

410 Endast sjuttio mil från Gotland ligger Vitryssland där fria val inte kan hållas och där medborgare förföljs för sina politiska åsikter. Regeringens politik gentemot Vitryssland strävar efter att stärka respekten för demokrati och mänskliga rättigheter i landet och att i förlängningen bidra till att Vitryssland integreras i det europeiska samarbetet och den europeiska värdegemenskapen.

415 Regeringen stärker därför nu sitt engagemang i Vitryssland. Vi ökar vårt bistånd och räknar med att senare i år öppna en svensk ambassad i Minsk.

På samma sätt som vi har välkomnat Ukrainas utveckling med fria och rättvisa val har vi haft anledning att tydligt beklaga att de ryska parlamentsvalen i december förra året inte genomfördes på ett sätt som motsvarar de krav som kan

420

ställa på ett demokratiskt val.

425 Bland annat genom Europeiska unionen kritiserade vi de kraftiga
begränsningarna av de internationella valobservatörernas möjligheter att verka.
Vi beklagar djupt att fortsatta begränsningar inte har gjort det möjligt för våra
gemensamma institutioner inom OSSE att följa det förestående presidentvalet.

430 FN:s deklaration om de mänskliga rättigheterna fyller 60 år i år. Vikten av att
främja demokrati och mänskliga rättigheter genomsyrar den svenska
utrikespolitiken. Våra ställningstaganden i utrikespolitiska frågor vilar på
folkrättslig grund. Vi verkar för att rättstatens principer skall gälla också i det
internationella arbetet. Omfattande kränkningar av mänskliga rättigheter
435 förekommer alltjämt, bl a i Kina. Sverige verkar genom dialog både enskilt, i
Europeiska unionen och i FN-systemet, för att motverka kränkningar av de
mänskliga rättigheterna på olika håll i världen.

Vi engagerar oss på bred front för att ge stöd till de demokratiska krafterna och
bidra till en positiv förändring i länder som Kuba och Zimbabwe där
440 människors fri- och rättigheter grovt och systematiskt kränks.

Under hösten 2007 verkade regeringen kraftfullt till stöd för demokratiseringen
i Burma. Vi drev inom Europeiska unionen på för införandet av verkkningsfulla
sanktioner och på svenskt initiativ inrättade unionen ett speciellt sändebud till
445 Burma. Detta är ett arbete som kommer att ges fortsatt hög prioritet framöver.

Yttrandefriheten är en grundläggande mänsklig rättighet och en förutsättning
för att kunna bekämpa alla former av förtryck. Vi arbetar målmedvetet för en
värld där varje människas åsiktsfrihet och rätt att sprida sina tankar garanteras.
450 Regeringen överlämnar under våren två skrivelser till riksdagen, dels om
mänskliga rättigheter i utrikespolitiken, dels om demokrati och mänskliga
rättigheter i biståndet. I dessa redovisas nya initiativ för att Sverige ytterligare ska
kunna bidra för att stärka yttrandefriheten.

455 I alltför många delar av världen är kvinnors frihet, oberoende och jämställdhet
fortfarande eftersatt. Arbetet med att öka kvinnors makt över sina liv har en
central ställning i Sveriges politik för global utveckling.

Dagens Europa har sin grund i skyddet för demokrati och respekt för de

mänskliga rättigheterna. Under 2008 kommer Sverige att bygga vidare på denna grund genom vårt ordförandeskap i Europarådets ministerkommitté.

465 Fria och rättvisa val är grundläggande principer i en demokrati. OSSE:s valobservatörer måste även fortsättningsvis bjudas in utan särskilda villkor.

Regeringen ökar också Sveriges bidrag till FN:s högkommissarie för de mänskliga rättigheterna. Vi ställer kravet att FN:s råd för de mänskliga rättigheterna lever upp till förväntningarna och blir ett effektivt och starkt
470 organ för allas mänskliga rättigheter.

Regeringen välkomnar att FN:s generalförsamling på initiativ av Europeiska unionen för första gången sedan 1977 har antagit en resolution mot dödsstraffet.

475 Regeringen har under det gångna året regelbundet markerat sitt stöd i samband med manifestationer för HBT-personers rättigheter. Vi kommer även i fortsättningen att med engagemang verka för att främja respekten för dessa rättigheter.

480 Mänskliga rättigheter och demokrati ges större vikt i utformningen av vårt bistånd. Stabila demokratier med fungerande politiska partier är en av förutsättningarna för hållbar social och ekonomisk utveckling.

485 För det sjätte:

Sverige skall vara en klar röst för fred, frihet, folkrätt och försoning inte minst i Mellersta Östern. Vi arbetar för en starkare europeisk roll i fredsarbetet. Vi vill mer konkret förbereda skapandet av en självständig och fungerande palestinsk stat som lever i fred med Israel.
490

I Annapolis åtog sig israeler och palestinier för första gången på sju år att försöka nå en fredsöverenskommelse. Efter år präglade av våld och hopplöshet finns nu en verklig möjlighet till positiv förändring.

495 Slutstatusförhandlingarna måste leda till en varaktig fred och upprättandet av en palestinsk stat bestående av Västbanken och Gaza. På så sätt främjas också Israels säkerhet liksom säkerheten också i Europeiska unionens närområde. Vi är

500 beredda att på olika sätt medverka till en sådan fredsprocess.

Vi verkar för att isoleringen av Gaza hävs. Den israeliska bosättningspolitiken samt byggandet av separationsbarriären på ockuperat palestinskt område strider mot folkrätten och utgör ett hinder i förhandlingsarbetet.

505

Israel måste tillåta rörelsefrihet inom och mellan de palestinska områdena, vilket är en förutsättning för en fungerande palestinsk ekonomi. Detta är också ett grundläggande villkor för försoning på de palestinska områdena, för palestinsk enighet och uppslutning bakom president Abbas förhandlingslinje.

510

Parterna måste leva upp till sina åtaganden enligt färdplanen för fred. Det är centralt att den palestinska myndigheten fortsätter att erkänna Israels rätt att existera och respekterar ingångna avtal. Det är ett grundläggande krav att terrorism måste bekämpas. Raketattackerna mot Israel måste upphöra.

515

Vi ser fortsatt goda möjligheter att fördjupa relationerna med Israel. Europeiska unionen måste, som den största givaren till palestinerna, spela en mer aktiv politisk roll i Kvartetten och bistå USA i uppföljningen av parternas åtaganden. Sverige, som redan tillhör de största bilaterala bidragsgivarna till palestinerna och det palestinska statsbyggandet, har utfäst sig att öka sina insatser.

520

Utvecklingen i Iran är alltfjämt oroväckande. De mänskliga rättigheterna fortsätter att kränkas och yttrandefriheten inskränks. Europeiska unionen stödjer aktivt implementeringen av FN:s säkerhetsrådsresolutioner för att förmå Iran att efterleva sina åtaganden enligt icke-spridningsavtalet.

525

Tendenser till spridning av massförstörelsevapen och uppluckring av ickespridningsregimen, NPT, måste tas på största allvar. En värld med fler kärnvapenmakter står närmare ett kärnvapenkrig. I en sådan värld är risken att dessa vapen hamnar i orätta händer också större.

530

Sverige står bakom Irak i dess strävan efter stabilitet, säkerhet och demokrati. Regeringen kommer att fortsätta att öka sitt engagemang för landet bl a genom att förstärka Sveriges diplomatiska närvaro i Bagdad.

535

Sverige ger ett omfattande stöd till FN:s insatser i Irak, inklusive humanitärt stöd till irakiska flyktingar inom landet eller i andraländer. Vi stöder Staffan de

540 Mistura i hans roll som FN:s generalsekreterares särskilde representant i Irak.
Regeringen välkomnar den regionala samarbetsprocessen.

För det sjunde:

545 *Sverige förblir ekonomiskt, politiskt och mänskligt starkt engagerat i utvecklingen
på västra Balkan. Vi vill stödja hela områdets europeiska integration. Vi strävar
efter ett klart ställningstagande från FN:s säkerhetsråd som ger möjlighet till ett
klargörande om Kosovos framtid.*

550 Vi måste konstatera att det inte har varit möjligt för FN:s säkerhetsråd att ta
ställning till frågan om Kosovos framtida status.

555 Den nuvarande situationen är dock ohållbar och trots folkrättsliga
komplikationer måste därför Europeiska unionen ta på sig ett särskilt ansvar för
statusfrågan och statsbyggande i Kosovo. Efter diskussioner i Europeiska
unionen och efter hörande av utrikesnämnden kommer regeringen inom kort
att ta ställning till Sveriges kommande relation med Kosovo.

560 Vi strävar efter en så enig och så stark samlad europeisk politik i denna process
som möjligt. Ett splittrat Europa är ett försvagat Europa.

Sverige kommer fortsättningsvis att bidra till det internationella samfundets
engagemang i Kosovo. Detta gäller inte minst Sveriges deltagande i KFOR.

565 Det är bara genom ett utökat samarbete inom en allt starkare europeisk ram som
regionens ekonomiska och politiska utmaningar kan klaras.

570 Detta gäller inte minst Serbien. Vi kommer att fortsätta att verka för att
Europeiska unionens dörr står öppen för Serbien. Så snart förutsättningarna för
detta föreligger bör Serbien ges status som kandidatland till unionen.

Vi fortsätter också vårt starka engagemang för Bosniens utveckling och
europeiska integration, och utvecklar våra relationer också med regionens andra
länder.

575 För det åttonde:

Sveriges utvecklingssamarbete ska präglas av kvalitet och effektivitet. Fattigdomsbekämpningen, bl.a. i Afrika, måste ses i ett brett perspektiv som
580 *inkluderar stöd till demokrati, mänskliga rättigheter, ett livskraftigt civilt*
samhälle, god samhällsstyrning, säkerhet och uppbyggnad av
marknadsekonomiska strukturer.

Det övergripande målet för utvecklingssamarbetet är att bidra till att skapa
585 förutsättningar för fattiga människor att förbättra sina levnadsvillkor. Kampen
mot olika former av fattigdom är en central utgångspunkt för den samlade
svenska utvecklingspolitiken.

Under mandatperioden prioriterar regeringen tre huvudområden i det svenska
590 utvecklingssamarbetet: demokrati och mänskliga rättigheter, miljö och klimat
samt jämställdhet och kvinnors roll i utveckling. Därigenom bidrar Sverige
också till att uppnå FN:s millenniemål.

Kvalitet och effektivitet är avgörande för att det svenska utvecklingssamarbetet
595 ska uppnå sina mål. Beslutet att fokusera det bilaterala utvecklingssamarbetet
till färre länder, från tidigare ca 70 till ett trettiotal, får avgörande betydelse.
Sveriges fokus stärks på långsiktig fattigdomsbekämpning och ekonomisk
tillväxt i framför allt Afrika och på reformsamarbete i forna sovjetstater och
sydöstra Europa.

600 Vårt engagemang för fred, säkerhet och utveckling i en rad konflikt- och
postkonfliktländer fördjupas. I länder där en återgång till krig eller väpnad
konflikt är det största hotet mot fattigdomsbekämpning måste insatser för fred,
försoning och mänskliga rättigheter ges hög prioritet. Sverige förblir starkt
605 engagerat för att åstadkomma en demokratisk förändring i flera stater med stora
demokratiunderskott.

Fungerande samhällsinstitutioner, ett livskraftigt civilt samhälle, ekonomisk
tillväxt, ett gott näringslivsklimat och handel är några grundläggande faktorer
610 som främjar utvecklingen. Under året har det internationella arbetet med att
förstärka det handelsrelaterade biståndet, Aid for Trade, fått stor
uppmärksamhet vid flera internationella möten. På så vis stödjer vi
utvecklingsländernas möjligheter att integreras i den globala ekonomin. Sverige
har varit pådrivande i detta arbete.

615

Jämställdhet och ökat stöd till kvinnors rättigheter och roll i utvecklingen är grundläggande utgångspunkter för effektiv fattigdomsbekämpning och hållbar ekonomisk tillväxt. Jämställdhetsperspektivet är därför centralt i regeringens Afrikaskrivelse och i den nya Afrika-EU-strategin. HIV/AIDS-epidemin kräver också särskilda satsningar, med fokus på förebyggande insatser. Regeringen har också inrättat ett nytt politikområde för reformsamarbete i Östeuropa som syftar till stärkt demokrati, rättvis och hållbar utveckling samt närmande till Europeiska unionen.

Regeringen har antagit en strategi för vårt multilaterala utvecklingssamarbete. Genom prövning av organisationernas relevans och effektivitet i förhållande till de svenska utvecklingspolitiska målen utvärderas både nivån på stödet och själva urvalet av vilka organisationer som får svenskt stöd.

Sverige har också gett stora bidrag till Världsbankens fond för de fattigaste länderna och Afrikanska utvecklingsfonden. De svenska bidragen till dessa fonder uppgår nu till närmare 8 miljarder kronor för treårsperioden 2008-2010. Sverige har också framgångsrikt verkat för att de båda bankerna ska öka sitt engagemang i sviktande stater samt på klimatområdet. Under hösten fattade regeringen också beslut om att Sverige under två år ska bidra med närmare två miljarder kronor till den globala fonden mot aids, tuberkulos och malaria.

För det nionde:

Sverige skall fortsatt driva på för ökad frihandel och konkurrens. Handelsutveckling är en viktig drivkraft för den goda globaliseringen. Vi vill utveckla våra också ekonomiska relationer med de växande asiatiska ekonomierna. Samtidigt måste Europeiska unionens medlemsländer riva återstående hinder för en helt genomförd inre marknad.

Regeringens politik att gynna företagande, extern öppenhet och teknologisk utveckling förstärker vårt lands möjligheter att förbli vinnare i den accelererande globaliseringens allt hårdare konkurrens. Till detta ska läggas ett effektivare handels- och investeringsfrämjande.

Att skapa friare handel är en grundläggande komponent i svensk utrikespolitik. Detta gäller särskilt i tider då protektionistiska strömningar tycks växa i styrka. Det är därför naturligt att regeringen har en nyckelroll som pådrivare för att

Europeiska unionen agerar konstruktivt i Doha-förhandlingarna. En öppnare världshandel bidrar även till tillväxt i utvecklingsländerna. Under våren avgörs det om en uppgörelse kan nås.

660 Regeringen fortsätter också i denna anda att verka för att ytterligare förbättra unionens inre marknad. Här är det en särskild utmaning att tillvarata tjänstesektorns potential för tillväxt. Ekonomisk öppenhet är en förutsättning för förstärkt konkurrenskraft inom Europeiska unionen. Regeringen arbetar för att Lissabonstrategin ska kompletteras med en extern dimension. Under det
665 senaste året har denna tanke fått allt större stöd inom unionen.

Globaliseringen utmärks inte minst av de asiatiska ländernas återkomst. Vi utvecklar därför Sveriges politiska och ekonomiska relationer med de växande asiatiska ekonomierna, inte minst med Kina och Indien - men också med andra
670 ekonomier på frammarsch så som exempelvis Brasilien, Mexico, Korea, Indonesien och Thailand.

Med Japan bibehåller och utvecklar vi de sedan länge goda och nära förbindelserna. Europeiska unionens förhandlingar om frihandelsavtal med
675 Indien, Sydkorea och ASEAN-länderna är av stor vikt. Vi hoppas också att unionen ska kunna avsluta förhandlingen om ett frihandelsavtal med Gulfstaternas samarbetsråd och att processen för frihandel runt Medelhavet ska gå framåt.

680 Före årsskiftet lyckades Europeiska unionen förhandla fram provisoriska avtal om ekonomiskt partnerskap och fri handel med ett stort antal länder i Afrika och Karibien. Detta var en framgång. Arbetet fortsätter. Regeringen arbetar för att breda och utvecklingsfrämjande avtal ska kunna slutförhandlas under året.

685 När det gäller globaliseringens möjligheter och utmaningar kommer regeringens globaliseringsråd löpande ge förslag om hur Sverige bör hantera dessa.

För det tionde:

690 *Sveriges utrikes- utvecklings- handels- och säkerhetspolitik ska samverka för att bättre att kunna bidra till såväl fattigdomsbekämpning som hållbar fred och stabilitet i länder som präglats av krig, konflikt och underutveckling.*

695 Regeringen lägger stor vikt vid att bryta ner de barriärer som tidigare utmärkt
den svenska utrikespolitiken. Att i dagens komplexa värld bedriva traditionell
utrikes- och säkerhetspolitik, handels- och biståndspolitik som separata pelare
har visat sig vara kontraproduktivt. Genomförandet av politiken för global
700 utveckling, som innebär att regeringen i praktisk handling verkar för
samstämmighet mellan olika politikområden, syftar till att bidra till en rättvis
och hållbar utveckling. För att redovisa hur sambandet mellan politikens olika
områden ytterligare skall stärkas avser regeringen att överlämna en skrivelse till
riksdagen.

705 Denna insikt präglar även Europeiska unionen som i Lissabonfördraget tydligt
understryker behovet av en samstämmighet och en integrerad utrikespolitik.

Herr talman,

710 Låt mig till dessa tio punkter lägga den alldeles självklara betydelse som vi
tillmäter utvecklingen av samarbetet i Norden och Östersjöregionen.

Jag tror att det kan sägas att samarbetet i vår del av Europa aldrig har varit
närmare och mer omfattande – i alla fall inte sedan Kalmarunionens mer
715 harmoniska dagar.

Med utgångspunkt i gemensamma möjligheter och utmaningar har vi också
inlett ett samarbete som omfattar försvars- och säkerhetspolitiska
frågeställningar. Vi söker också att på nordisk basis åstadkomma
720 kostnadssparande synergier.

Gemensamt med Finland har viktiga steg tagits. Tillsammans med Norge och
Finland har vi diskuterat främst nya utmaningar och möjligheter i de nordligare
delarna av vår region. Danmark, liksom de baltiska länderna, är lika självklara
725 samarbetspartners i olika sammanhang.

Vi är öppna för ett fortsatt och fördjupat samarbete i hela regionen inom det
som stundtals kallas den mjuka säkerhetspolitiken och vi ser betydande
möjligheter till ett fördjupat samarbete också om olika fredsoperationer.

730

Regeringen har tagit initiativ till att i nära samarbete med övriga nordiska och
baltiska länder, bygga en stor sameuropeisk forskningsanläggning, European

735 Spallation Source (ESS) i Lund. Med ESS har Sverige en unik chans att göra Norden synlig i Europa som region för högkvalitativ forskning och som en plats för ekonomisk tillväxt.

740 Under 2008 är Sverige ordförande i Nordiska Ministerrådet. Vi kommer i detta sammanhang att främst söka driva miljö- och konkurrensfrågorna framåt. Vi kommer också att samarbeta nära med våra baltiska vänner – ett samarbete som regeringen lägger största vikt vid.

745 Regeringen har också kraftfullt drivit på för att den Europeiska unionen under Sveriges ordförandeskap 2009 ska anta en Östersjöstrategi. Att stärka regionens förutsättningar för tillväxt, bekämpa organiserad brottslighet och förbättra Östersjöns miljö kommer att bli centrala delar av denna strategi.

750 Vi kommer under året att fortsätta den reform av Östersjöstaternas Råd som regeringen initierade under Sveriges ordförandeskap i fjol.

Herr talman,

755 Vi fortsätter att forma utrikespolitik med en strävan efter bred politisk förankring i denna kammare.

Vi har alla ett intresse av ett Sverige med en klar röst i Europa med ett starkt engagemang för fred, frihet och försoning.

Källa

760 <div>Manuskript hämtat från regeringen.se (2026-03-04)</div>

Taggar

Moderaterna, Politiska tal, Riksdagen, Utrikesdeklaration

URI

765 <https://www.svenskatal.se/tale/carl-bildt-utrikesdeklarationen-2008>